

نامه‌ها، اسناد و عکسهای تاریخی

- دو نامه از دکتر مصدق در باب تعمیر بیمارستان نجمیه/ سیدعلی آل‌داود
- چهارنامه از سه تن از علماء دین و سیاست در دوره قاجار/ محمد گلبن
- نامه‌های خراسان/ غلامعلی مصدق

دو نامه از دکتر مصدق

در باب تعمیر بیمارستان نجمیه

سیدعلی آل داود

۲۴۲

چاپ و انتشار چند نامه از نوشته‌های دکتر مصدق در شماره‌های اخیر مجله بخارا، انگیزه‌ای شد که کپی دو نامه او را که سال‌ها پیش به دستم رسیده بود در میان یادداشت‌های خود پیدا کنم. این کپی‌ها را روان شاد مهندس ضیاء الدین امیر معزی از سیاست‌پیشگان آن روزگار و فرزند شیخ المشایخ امیر معزی نگارنده نوادر الامیر به من داده بود.

ماجرای این قرار بود که پس از انتشار کتاب «نوادر الامیر» که مجموعه‌ای از داستان‌های رایج در باب شخصیت امیرکبیر است و آنها را روان شاد محمداسماعیل شیخ المشایخ امیر معزی دزفولی رئیس پیشین کتابخانه سلطنتی، در عهد احمد شاه گرد آورده و من در سال ۱۳۷۱ براساس نسخه محفوظ در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران به طبع رسانده بودم، مهندس ضیاء الدین امیر معزی فرزند کوچک شیخ المشایخ و از سرسپردگان دکتر مصدق که ظاهراً پست معاونت یا مدیرکل وزارت راه را در عصر صدارت او بر عهده داشت در ملاقاتی ضمن ابراز خوشحالی از چاپ کتاب پدرش، شرح حال مفصلی از او را، که تا آنوقت از آن بی‌اطلاع بودم، برایم نوشت و فتوکپی چند سند و مدرک دیگر را هم در اختیارم گذاشت. زندگی‌نامه شیخ المشایخ را در چاپ دیگر نوادر الامیر به آن خواهم افزود، اما در ضمن مدارک دیگر او که به من داد دو نامه از دکتر مصدق دیده می‌شود.

این دو نامه یکی خطاب به مهندس امیر معزی است در باب تشکر مصدق از زحماتی که

برای تعمیرات بیمارستان نجمیه متحمل شده و در اواخر زندگانی مصدق نوشته شده و امضای متولی موقوفات را دارد و در ۸ اردیبهشت ۱۳۴۵ تنها چند ماه پیش از وفات او نوشته شده است. موضوع نامه دیگر که باید در همان وقت‌ها نوشته شده باشد و مخاطب آن ناشناس است اهدای تصویری از مصدق به مهندس امیر معزی است.

مهندس امیر معزی در ۲۸ مهر ۷۲ تنها یک ماه پس از ملاقات با این جانب درگذشت و فرصتی به دست نیامد که فتوکپی برخی نسخ خطی را که وعده داده بود از جمله فهرست منحصر به فردی که پدرش شیخ المشایخ از کتابخانه سلطنتی در عصر ریاست خود تدارک دیده بود به من بدهد. این فهرست پیش از تقسیم شدن این کتابخانه تهیه شده و سندی تاریخی به شمار می‌رود. امیر معزی در دوران خدمت در وزارت راه از جمله کارشناسان خوشنام آن اداره و متقبل خدماتی شده بود که برخی آنها را که در رابطه با همکاری‌هایی بود که مهندس احمد مصدق داشت با تفصیل شرح می‌داد. اینک متن دو نامه مصدق:

احمدآباد، ۸ اردیبهشت ماه ۱۳۴۵

جناب آقای مهندس ضیاءالدین امیر معزی

در توجّهی که به کار بیمارستان نجمیه فرموده‌اید، نهایت تشکر دارم و از خداوند خواهانم که همیشه در خدمت به امور عام المنفعه توفیق حاصل فرمائید و موفق باشید. متولی بیمارستان نجمیه و موقوفات آن، دکتر محمد مصدق

احمدآباد ۸ اردیبهشت ۱۳۴۵

جناب آقای مهندس ضیاءالدین امیر معزی

در توجّهی که به کار بیمارستان نجمیه فرموده‌اید، نهایت تشکر دارم و از خداوند خواهانم که همیشه خدمت به امور عام المنفعه توفیق حاصل فرمائید و موفق باشید. متولی بیمارستان نجمیه و موقوفات آن، دکتر محمد مصدق

دستم
 از سردن حافظه بسیار کم
 مزرانم عکس را ۱۵ - از سردی خارج کرده
 از سب خوبی نه مه ها را ارسال شده است
 این عکس است که از سردی گرفته شده
 تقدیم می شود
 اردو
 دکتر محمد مصدق

نامه دوّم

۲۴۴

قربانت شوم، از نبودن حافظه بسیار رنج می کشم. نمی دانم عکسی را که جناب آقای مهندس
 ضیاءالدین امیرمعزی از بنده خواسته اند، خدمت جنابعالی ارسال شده است یا نه؟ ممکن است
 قبل از تشریف فرمایی خدمت خودشان تقدیم شده باشد.

ارادتمند، دکتر محمد مصدق